

Uitvoeringsprogramma 2024

Sociale Koers

Versie 2 april 2024

Drachten | Smallingerland

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Wat is het Uitvoeringsprogramma?	4
1.2 Koppeling opgaven met de ambities	5
1.3 Samen leren en ontwikkelen	6
1.4 Rollen van de gemeente	6
2. Programmatisch werken	7
2.1 Programmatisch werken	8
2.2 Opgavegericht werken	8
3. Opgaven	10
Leeswijzer	11
Krachtige Mienskip in wijken en dorpen	12
Stad Drachten, wijken en dorpen: woonomgeving voor het leven	15
Kansrijke omgeving voor het gezin	18
Toegankelijke dienstverlening aan inwoners	21
Op de werkvloer	24
Bijlage	27
Definities	28

Inleiding

De visie op het sociaal domein ‘[de Kracht van Smallingerland, één sociale koers](#)’ is in juni 2021 vastgesteld. In oktober 2022 volgde het [Koersplan](#), waarin de concretisering van de vier ambities naar maatschappelijke resultaten is opgenomen. **Zo geeft de gemeente Smallingerland samen met haar samenwerkingspartners richting aan de toekomstige ontwikkelingen in het sociaal domein.** In aansluiting op de uitgangspunten van de transities in 2015 (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet) en het coalitieakkoord “*Meielkoar dogge wy mear*” gaan we meer investeren in onze sociale basis en zetten in op normaliseren. **We zetten steviger in op het voorkomen van problemen, omdat dit beter is dan genezen.** Inwoners hebben een goede, veilige en gezonde omgeving, waarin men participeert en bestaanszekerheid ervaart vanuit een goede gezondheid.

NB. Dit document is geschreven vanuit ‘wij’ en ‘ons’, hiermee worden de gemeente Smallingerland en haar samenwerkingspartners bedoeld.

1.1 Wat is het Uitvoeringsprogramma?

Het Uitvoeringsprogramma is een integraal en geprioriteerd overzicht van inspanningen die bijdragen aan de verandering van de Sociale Koers.

Het Uitvoeringsprogramma geeft géén volledig overzicht weer van alle inspanningen die op dit moment plaatsvinden binnen het sociaal domein. De actuele aandachtspunten, lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en veranderingen in lopende inspanningen zijn onderdeel van dit document.

In dit Uitvoeringsprogramma is de verbinding gelegd met andere programma's (Omgeving, GOED, Klaar voor de Toekomst) binnen de gemeentelijke organisatie.

Uit het proces dat doorlopen is om te komen tot dit document, zijn vijf opgaven opgehaald. **Met deze opgaven werken we integraal aan het behalen van de maatschappelijke resultaten.**

Bestaande inspanningen dragen in meer of mindere mate bij aan de opgaven in het Uitvoeringsprogramma. **Komend jaar zal per opgave kritisch gekeken worden naar de verwachte en gerealiseerde bijdrage van bestaande inspanningen bij de verandering van de Sociale Koers.** Hierbij kan een keuze gemaakt worden inspanningen te veranderen of (op termijn) te stoppen.

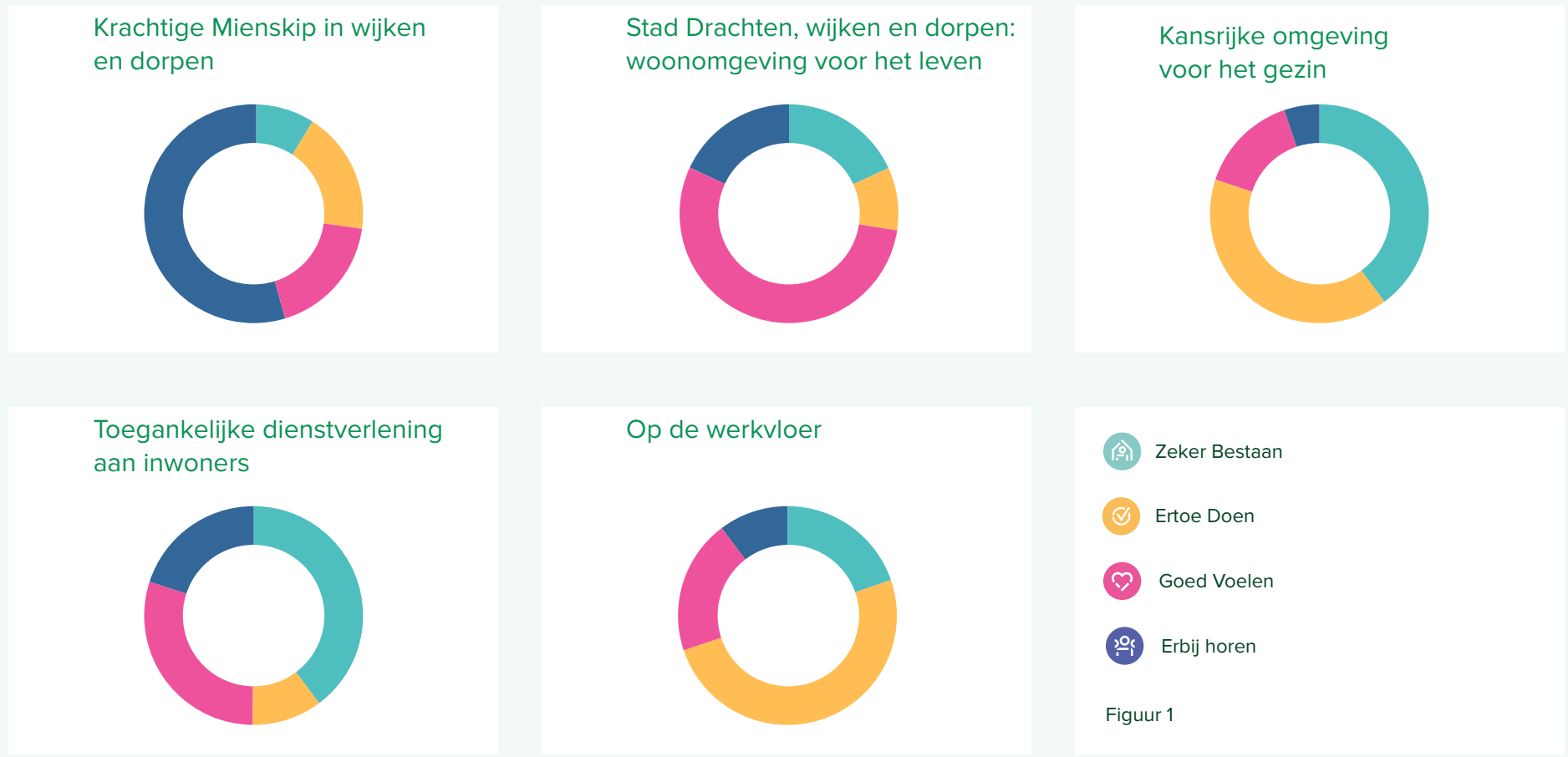
Daarnaast biedt het Uitvoeringsprogramma handelingsperspectief, waarbij de samenwerking en positionering van onze samenwerkingspartners opgenomen is. Als laatste is het flexibel kunnen inspelen op lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen van belang. Het Uitvoeringsprogramma biedt handvatten om in te spelen op deze veranderingen door keuzes te maken op basis van de opgaven, en zodoende de ingezette lijn van de Sociale Koers vast te houden.

1.2 Koppeling opgaven met de ambities

Iedere opgave kent een zwaartepunt bij 1 of meer ambities. In figuur 1 is te zien op welke manier de opgaven bijdragen aan de vier ambities van de Sociale Koers.

De maatschappelijke resultaten zijn gekoppeld aan de opgaven en terug te vinden in hoofdstuk 3.

Figuur 1

1.3 Samen leren en ontwikkelen

Met elkaar gaan we de (tussen)resultaten en effecten volgen en zodoende (bij)sturen om de maatschappelijke resultaten van de Sociale Koers te behalen. Het is belangrijk om onze effectiviteit en kwaliteit regelmatig te evalueren, zodat tijdig gesignaleerd en, waar nodig, gehandeld kan worden. Het samenspel vanuit de programmatische sturing, onder andere tussen beleid, uitvoering en inwoners, vraagt aandacht de komende periode.

Gedurende het jaar zijn er momenten waarop gezamenlijk gereflecteerd en geëvalueerd wordt, waarbij relevante informatie uitgewisseld wordt tussen betrokkenen. **Dit moet uiteindelijk leiden tot een jaarlijkse update met een aangescherpt en geconcretiseerd Uitvoeringsprogramma Sociale Koers als resultaat.**

Met het opstellen van het Uitvoeringsprogramma voor de Sociale Koers starten wij met een herkenbare werkwijze die programmatisch werken binnen het sociaal domein versterkt en de samenwerking vormgeeft met de andere programma's binnen de gemeente Smallingerland. Wij houden zodoende samen de ingezette koers vast, vanuit de waarden: **Persoonlijk, Samen & Doen.**

1.4 Rollen van de gemeente

In het Koersplan is toegelicht dat de gemeente verschillende rollen kan aannemen. In het proces van een opgave of een inspanning kan de rol wisselen (ook onderling), telkens passend bij de situatie, context en verantwoordelijkheid van de gemeente en samenwerkingspartners. In het canvas komen de vier rollen zichtbaar terug bij de opsomming van de inspanningen. De verschillende rollen zijn:

Regisseren

Er is sprake van een wettelijke taak en de gemeente is eigenaar

Stimuleren

De gemeente is eigenaar maar er is geen sprake van een wettelijke taak en de samenleving levert een bijdrage

Faciliteren

De samenleving is eigenaar en de gemeente ondersteunt de samenleving

Loslaten

De Mienskip is eigenaar

Programmatisch werken

2.1 Programmatisch werken

Programmatisch werken stelt de gemeente in staat te sturen op meer gewenste samenhang en samenwerking tussen de gemeentelijke programma's en haar opgaven. In samenwerking intern, als gelijktijdig met vertegenwoordiging van externe samenwerkingspartners, stellen we prioriteiten en wordt samen het maatschappelijke resultaat gevolgd en gestuurd op effectiviteit hierin. De verbinding met de andere programma's binnen de gemeente en met onze externe samenwerkingspartners komt op deze wijze via programmatisch werken tot stand. Het stelt ons in staat om integraal te werken aan veranderprocessen en de opbouw van de gewenste inspanningen. Het Uitvoeringsprogramma markeert het startpunt om hier verder samen invulling aan te geven voor het Sociaal Domein in Smallingerland.

Programmatisch werken is een werkwijze van de gemeente, waarbinnen de samenwerking met interne en externe partijen (met verschillende programma's en opgaven) meer samenhang en vorm krijgt.

2.2 Opgavegericht werken

De gemeente en haar samenwerkingspartners gaan vanuit de inspanningen in het Uitvoeringsprogramma aan de slag in de samenleving, en binnen de eigen organisaties. Hierbij komen ontdekken, definiëren, ontwikkelen en daadwerkelijk opleveren in houding en gedrag terug. **Het oppakken van een opgave is niet een rechtlijnig proces en zal telkens, door 'trial and error' in de praktijk, bijgestuurd en verbeterd worden. Dit noemen we opgavegericht werken.** Durven innoveren en flexibel handelen, samen met de direct betrokkenen, zijn essentieel om tot gewenste veranderingen te kunnen komen. Monitoring en sturing via indicatoren (o.a. via dashboards en monitors) is onderdeel van dit proces. Hieronder wordt ook inbegrepen het opstellen van verwachte resultaten (gebruik, diversiteit, tevredenheid en doelrealisatie) bij de start van een nieuwe inspanning of het opstarten van een veranderproces van bestaande inspanningen.

Kritische succesfactoren

Programmatisch werken

- Beschikbaarheid van professionals in het werkveld en bereidbaarheid mee te (willen) werken
- We houden rekening met de invloed van wet- en regelgeving, aanbestedingsregels en overeenkomsten als hier aanpassingen nodig zijn (en als dit mogelijk is)
- Samenwerking vanuit een integrale blik beperkt zich niet tot binnen het programma zelf, maar vindt zijn meerwaarde juist vanuit de verbinding tussen de programma's (Omgeving, Duurzaamheid, GOED en Economische Agenda) en de verschillende beleidsterreinen
- We werken samen met het uitgangspunt dat we over het eigen (organisatie)belang heen (kunnen) stappen en blijven handelen waar nodig
- Duidelijke overlegstructuur en afspraken maken over de rol die iedereen heeft

Opgavegericht werken

- We werken vanuit de bedoeling, waarbij we elkaars positie en expertise erkennen en benutten
- Opdrachtgeverschap van diverse projecten degelijk beleggen en sturen op voortgang en resultaten, inclusief projectcontrolling
- Uniforme werkwijze in opgaveteams introduceren, waaronder inbegrepen de afweging op behoud, afbouw of verandering in de geïnventariseerde inspanningen
- Verschuiving van inzet tijd en ruimte naar aansluiting bij de inwoners vanuit beleid en uitvoering (van achter het bureau naar meer zichtbaar in de wijk). Met persoonlijke aandacht aansluiten in de leefwereld en bij het tempo en talent van de inwoner(s)
- Inwoners betrekken voorafgaand aan besluitvorming, ook in afweging van verschuiving in rollen van gemeente (en samenwerkingspartners)
- Bij projecten en veranderaanpakken vooraf concreet maken welke effecten verwacht worden en hoe deze in kaart gebracht gaan worden
- Sport, kunst en cultuur een innovatieve maatschappelijke positie geven
- Aanspreekpunten voor inwoners- (initiatieven) duidelijk beleggen

Inspanningen

- Monitoring op programma-, en projectniveau: hypothese op aantallen, diversiteit, tevredenheid en effecten
- Onderzoek inventarisatie:
 - Wettelijke taken vanuit perspectief sociale koers
 - Aanpassingen in projecten en dienstverlening: wat past wel / niet bij sociale koers
- Samenwerken met vele teams en organisaties
 - Positionering: bestuurlijk, beleid en uitvoering
 - Gezamenlijk keuzes maken en uitvoeren
 - (subsidie)afspraken en/of overeenkomsten uitlijnen
 - Kwaliteitskompas als leidraad hanteren
- Opgavegericht werken
 - Integraal oppakken van inspanningen opgenomen in het Uitvoeringsprogramma
 - Afwegingskader als meetlat voor onderzoek naar bestaande inspanningen (inventarisatielijst)
 - Opgaveteam komt met adviezen voor veranderingen in bestaande inspanningen
- Aansluiten bij planning & control-cyclus: financiële cyclus gemeente Smallingerland
- Projectcontrolling inrichten

Interne samenwerkingspartners

Teams binnen de ketens Bedrijfsvoering, Ruimtelijke Ontwikkeling & Sociaal Domein

Externe samenwerkingspartners

Onder andere: Carins, MOS, Sportbedrijf Drachten, De Lawei, Bibliotheek, Museum Dr8888, religieuze instellingen, GGD, Humanitas, Schuldhulpmaatje, Stjoer, Sûnenz, Wender, onderwijspartners, huisartsen, bedrijfsleven, Voedselbank, sportverenigingen, kunst- & muziekverenigingen

3

Opgaven

Leeswijzer

TOELICHTING

Hier lichten we de strategie om tot gewenste resultaten te komen toe.

Bijdrage aan ambities

Cirkeldiagram met daarin visueel de bijdrage aan de Sociale Koers.

Focus inspanning

Titel van focus inspanning

Toelichting op de inspanning(en) die vooral centraal staat in de betreffende opgave. Deze focus inspanning is kenmerkend voor de opgave en draagt direct bij aan de verandering die

beoogt wordt in relatie tot het behalen van onze maatschappelijke resultaten van de Sociale Koers.

Inspanningen

Opsomming van alle inspanningen die we gaan starten of veranderen, met daarbij de rol(len) van de gemeente. Dit geeft tegelijkertijd een beeld bij de rollen die samenwerkingspartners en/of de Mienskip kunnen of moeten vervullen. De rollen kunnen gedurende de tijd verschuiven, passend bij de verantwoordelijkheden van de gemeente en de veranderingen die we voor ogen hebben.

Planning

Overzicht van stappen en resultaten die gekoppeld zijn aan de verschillende inspanningen in de opgave.

Programma's projecten en beleid

Opsomming van bestaande/lopende programma's, projecten en beleidsnota's die bijdragen aan de inspanningen.

Bijdrage aan maatschappelijke resultaten

Overzicht van de directe bijdragen van de opgave aan de maatschappelijke resultaten van de Sociale Koers. Hoe meer cirkels ingekleurd zijn, hoe groter de impact hierop.

Zeker bestaan

Ertoe doen

Goed Voelen

Erbij horen

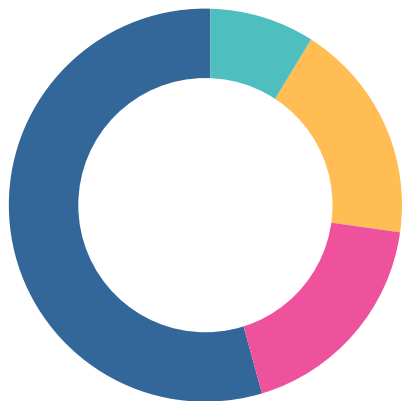
Krachtige Mienskip in wijken en dorpen

We ontmoeten elkaar in de wijken en dorpen, waarin inwoners, vrijwilligers en professionals samenwerken aan een sterke Mienskip. De Mienskip participeert in diverse ontwikkelingen binnen de leefomgeving, vanaf de start tot en met uitvoering. **Elke wijk en elk dorp is anders en heeft zijn eigen behoeften, talenten en kansen.** Door hierop in te spelen, krijgen inwoners meer invloed op de eigen omgeving. We ondersteunen elke wijk en elk dorp om hier zelf goed invulling aan te kunnen geven. Middelen worden hiermee effectief en met draagvlak vanuit de Mienskip ingezet.

Wanneer wijken en dorpen beter in staat zijn informeel en preventief inwoners te ondersteunen, is de onderlinge verbondenheid sterker. Lokale huiskamers als ontmoetingspunt waar sociale contacten versterkt worden en inwoners met hun vragen terecht kunnen, horen hierbij. Vanuit deze huiskamers vindt informele en formele ondersteuning plaats. *“Je thuis is meer dan je huis”.*

Maatschappelijke inzet biedt de mogelijkheid tot het leveren van een bijdrage aan de (leef)omgeving, een nuttige daginvulling, het opdoen van vaardigheden en het ontdekken van talent(en). Vrijwilligers zijn onmisbaar voor sportverenigingen, amateurverenigingen en maatschappelijke voorzieningen. En mantelzorgers zijn onmisbaar voor onze zieke en zorgbehoeftige inwoners en worden bij een terugtrekend zorglandschap steeds belangrijker.

Bijdrage aan ambities

 Zeker Bestaan

 Goed Voelen

 Ertoe Doen

 Erbij horen

Focus inspanning

Vanuit ontmoeten en contact samenredzaamheid ondersteunen

We **stimuleren** en **faciliteren** dat inwoners van wijken en dorpen in positie komen om vanuit de samenleving in te spelen op kansen, zorgen en behoeften die lokaal leven. We brengen de talenten, behoeften en (draag) krachten in de wijken en dorpen in kaart en ondersteunen deze. We faciliteren kleine en grote(re) inwonersinitiatieven. Dit alles om de samenredzaamheid te vergroten in de Mienskip. De overlegstructuren en voorzieningen in de buurt zijn helpend om deze beweging vorm te geven.

Inwoners boeien en binden

Vanuit persoonlijke interesse stimuleren we inwoners om een bijdrage te leveren aan de Mienskip en daarmee hun kwaliteiten te ontwikkelen en in te zetten. We **faciliteren** de organisaties en de vrijwilligers in hun ontwikkeling van kennis, kunde en inspiratie.

Effecten

- Inwoners zijn meer met elkaar in gesprek en voelen zich meer betrokken bij hun buurtgenoten.
- Maatschappelijke organisaties ervaren meer ondersteuning in het boeien en binden van hun vrijwilligers en zijn zekerder over hun voortbestaan
- Lange(re) termijn: Minder (hoge) indicaties Wmo en Jeugdwet en financiële problemen

Inspanningen

A. Vanuit ontmoeten en contact de samenredzaamheid ondersteunen

- **Treft't-overleggen 2.0**
- **Huiskamers: informeel en formeel komen samen, laagdrempelige plek, participatie in de wijk/dorp**
- **SportPlus: Impuls voor multifunctioneler gebruik maatschappelijke voorziening**

B. Vrijwilligersnetwerk verstevigen en effectiviteit vergroten

- **Ondersteuning maatschappelijke organisaties uitbreiden**
- **Begeleiding op maat aan de vrijwilliger zelf**
- **Opleidingsacademie voor vrijwilligers-(organisaties)**
- **Zwem Hub Topsport Noord inspireert**

C. Versterken aanpak inclusie

- Vergroten acceptatie diversiteit in samenleving
- Versterken positie Antidiscriminatievoorziening
- Inrichten regenboogbeleid
- (Fysieke) toegankelijkheid voorzieningen inwoners

D. Armoedepact: Uitvoeren aanbevelingen werkgroep bereikbaarheid

E. Ecosysteem voor mentale gezondheid (GEM)

F. Ontwikkelen en uitbreiden algemene voorzieningen Wmo

- Indicatieloze dagbesteding
- Re-ablement (vervolg Powerful Ageing)

G. Versterken aanpak eenzaamheid

H. Uitvoeringsplan Mantelzorg

- Coördinatiepunt opstarten
- Creëren mantelzorgvriendelijke omgeving richting inwoners en professionals

I. MDT werkwijze uitbreiden naar tegenprestatie voor mensen in uitkeringssituatie

J. Opleiden van inwoners tot ervaringsdeskundigen

Planning

2024

- A1 Start wijkgericht werken in De Venen
- A2 Start huiskamer in De Venen
- A3 ABCD-methode toepassen in De Venen
- A4 Treft't steviger positioneren en uitbreiden
- A5 I.s.m. fysiek domein omgevingsplan Sport Plus ontwikkelen
- B1 Uitvoeringsplan vrijwilligerswerk
- B2 Project vrijwilligersnetwerk verstevigen
- B3 Verenigingsondersteuning & ondersteuning buurt-initiatieven uitbreiden o.a. met fondsenwerver
- B4 Voorbereidingen opleidingsacademie vrijwilligers
- B5 Speciale vrijwilligers dag
- B6 Koppelen met Leven Lang Leren
- B7 Inzet reclassering voor ondersteuning vrijwilligers buitensportaccommodaties
- C1 Aanjager inclusie aanstellen & projectplan vaststellen
- C2 Kunst & cultuur betrekken bij aanpak inclusie
- D1 Uitvoeren aanbevelingen werkgroep bereikbaarheid Armoedepact
- E1 Plan GEM opstellen aanvraag IZA & opstarten
- F1 Ontwikkelen plan algemene voorzieningen
- G1 Ontwikkelen plan tegen eenzaamheid
- H1 Uitvoeringsplan mantelzorg
- H2 Start Mantelzorgcoördinatiepunt

2025

- A6 Iedere wijk en dorp heeft een Treft't-overleg
- A7 Uitbreiden wijkgericht werken met 2 gebieden
- B8 Vrijwilligersvergoeding/minimapas onderzoeken i.r.t. concept vrijetijdspas Armoedepact
- B4 Opleidingsacademie vrijwilligers starten
- B9 Inzet coaches Topsport Noord voor verenigings-ondersteuning
- B10 Effectiviteit vrijwilligersnetwerk verstevigen
- D2 GEM gestart
- E1 Sport Plus bestemming uitwerken en vastleggen
- I1 MDT integreren met Hoppa
- I2 MDT werkwijze uitbreiden naar tegenprestatie voor mensen in uitkeringssituatie.
- J1 Met onderwijspartner(s) module(s) ontwikkelen voor ervaringsdeskundigheid

2026

- A8 Wijkgericht werken verder uitbreiden

Programma's projecten en beleid

- Programma Omgeving: Wijken & dorpen, Bereikbaarheid, Klimaatadaptatieplan
- FRIZA: Mentale gezondheid & Gezond opgroeien en leven, Versterken sociale basis, Gezond ouder worden
- GALA: Een gezonde fysieke leefomgeving, versterken van de sociale basis, versterken mentale weerbaarheid, vitaal ouder worden, terugdringen gezondheidsachterstanden
- Hoppa: School
- Nota's: aanpak basisvaardigheden, inburgering, minderheden, Preventie & gezondheidsbeleid, EPA, Schulden, Minima & Armoede, Cultuur is (g)een eiland

Regisseren

Stimuleren

Faciliteren

Loslaten

Bijdrage aan maatschappelijke resultaten

Zeker
Bestaan

Durven meer inwoners die moeite hebben met rondkomen eerder hulp te vragen en ontvangen vroegtijdig passende ondersteuning

Hebben minder inwoners geldzorgen en financiële problemen

Ertoe
Doen

Hebben alle kinderen en jongeren in Smallerland gelijke kansen om hun talenten en vaardigheden te ontwikkelen

Worden er meer kinderen geboren in, en groeien op in, een gezonde en veilige omgeving

Ronden meer jongeren een opleiding af (mbo 2, havo, vwo en hoger)

Goed
Voelen

Voelen meer inwoners zich mentaal en fysiek gezond

Ervaren meer inwoners (met name in wijken met groot aantal mensen met een lage sociaal economische status) hun directe leefomgeving als prettig en veilig

Hebben meer inwoners een gezonde leefstijl

Erbij
Horen

Zetten meer inwoners zich in voor elkaar en voor de directe leefomgeving

Ontmoeten meer inwoners elkaar in de buurt of directe leefomgeving

Voelen meer inwoners zich verbonden met elkaar en met de leefomgeving, ongeacht onderlinge verschillen

Kunnen inwoners naar behoefte zonder belemmeringen meedoen

Stad Drachten, wijken en dorpen: woonomgeving voor het leven

We ontmoeten elkaar in de wijken en dorpen, waarin inwoners, vrijwilligers en professionals samenwerken aan een sterke Mienskip.

Een omgeving die alle inwoners uitnodigt tot bewegen en ontmoeten hoort hierbij zodat opgroeien, ontwikkelen en ouder worden op een gezonde en duurzame manier mogelijk is voor iedereen. Hierdoor wordt onderlinge verbondenheid en inclusie in de wijken en dorpen versterkt, evenals de (mentale) gezondheid.

Toegankelijk aanbod van sport, kunst en cultuur laat inwoners elkaar ontmoeten, draagt bij aan goed opgroeien en het ontdekken en ontwikkelen van talent.

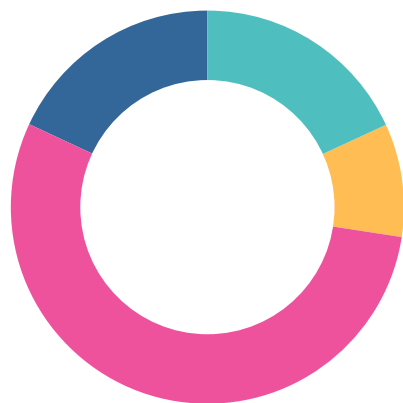
Voorzieningen, passend bij de stedelijke uitstraling van Drachten, zijn hiervoor essentieel. We zetten in op het aantrekken en behouden van jongeren en (jonge) gezinnen. Het woningaanbod, het Innovatiecluster en de campusontwikkeling dragen hieraan bij.

We ondersteunen elke wijk en elk dorp om hier zelf goed invulling aan te kunnen geven. Hierin werken we nauw

samen met het programma omgeving, zodat ook de aanpassingen in de fysieke omgeving bijdragen aan deze opgave.

In de wijken en dorpen komen demografische ontwikkelingen, klimaatadaptatie, duurzaamheid en gewenste economische ontwikkelingen samen. **Door inwoners, vrijwilligers en professionals hier samen aan te laten werken, wordt de betrokkenheid van inwoners bij hun directe leefomgeving groter.**

Bijdrage aan ambities

 Zeker Bestaan

 Goed Voelen

 Ertoe Doen

 Erbij horen

Focus inspanning

Integrale wijkaanpak voor fysiek en sociaal domein

We regisseren en stimuleren samen met programma Omgeving een integrale wijkaanpak, zodat bij veranderingen in de fysieke leefomgeving rekening gehouden wordt met kansen, mogelijkheden en behoeften die een wijk heeft. We stimuleren het lokale voorzieningenniveau en richten de openbare ruimte levensloopbestendig en duurzaam in.

Effecten

- Inwoners ervaren meer zeggenschap in de ontwikkelingen in hun directe leefomgeving en waarderen deze meer
- Inwoners zijn vaker buiten, bewegen meer in hun directe leefomgeving en waarderen hun ervaren gezondheid hoger

Inspanningen

A. Wijkgerichte aanpak rioolvervangning met fysiek en sociaal domein

- Checklist met Programma Omgeving
- Samenwerking met sport, kunst en cultuur

B. Bewegen in openbare ruimte

- Toepassen BVO-model
- Bewegvriendelijke omgeving koppelen aan projecten Programma Omgeving
- Nieuwe openbare schoolpleinen met extra m² per leerling

C. Regie op huisvesting

- Woonzorgvisie
- Onconventioneel wonen
- Flexibele schil woonvoorraad
- Kamers met aandacht
- Dak- & thuisloze jongeren

D. Armoedepact

- Uitvoeren aanbevelingen werkgroepen energiearmoede & instrumentenkoffer

Planning

2024

- A1 Checklist wijkgerichte aanpak opstellen: levensloopbestendig, waaronder dementievriendelijk
- B1 Realiseren ontmoetingspunt in openbare ruimte in de wijk De Venen
- B2 Trimparcours Slingepark renoveren met BVO-model
- C1 Project regie op huisvesting: flexwoningen
- C2 Starten onconventioneel wonen & Kamers met Aandacht

2025

- A2 Rookvrije Generatie doorgevoerd en geborgd in Hoppa
- A3 Wijkvernieuwing (zoals rioolvernieuwing) koppelen met deze opgave
- A4 Verstevigen maatschappelijke bijdrage van kunst & cultuur
- B3 Athletic Skills Model playground Leerpark
- B4 Bibian Mentel Playground Himsterhout
- B5 Automatisch beregeninstallatie buitensport-accommodaties aanleggen
- C3 Woonzorg-visie operationaliseren

Programma's projecten en beleid

- Programma Omgeving: Stad Drachten, Levendige Wijken en Dorpen
- FRIZA: Gezond ouder worden, Gezond opgroeien en leven
- GALA: Terugdringen van gezondheidsachterstanden, Gezonde fysieke leefomgeving, Versterken sociale basis, Terugdringen gezondheids-achterstanden, Vitaal ouder worden, regionale preventie infrastructuur
- Armoedepact: Werkgroepen Energiearmoede en Instrumentenkoffer
- Hoppa: vrije tijd & vriendenkring
- Woonzorgvisie
- Nota's: Kapitaalgoederen, Openbare Ruimte, Mobiliteit, Klimaatadaptatie, IHP onderwijs, EPA, Preventie & gezondheidsbeleid, Sport- en speelbeleid (BVO-model en SamenSpeelAkkoord), Woonvisie, brede aanpak dakloosheid, Cultuur is (g)een eiland

 Regisseren

 Stimuleren

 Faciliteren

 Loslaten

Bijdrage aan maatschappelijke resultaten

Zeker
Bestaan

Hebben inwoners meer mogelijkheden om passende woonoplossingen te realiseren

Hebben alle inwoners een dak boven hun hoofd

Ertoe
Doen

Worden er meer kinderen geboren in, en groeien op in, een gezonde en veilige omgeving

Goed
Voelen

Ervaren meer inwoners (met name in wijken met groot aantal mensen met een lage sociaal economische status) hun directe leefomgeving als prettig en veilig

Daagt de omgeving (met name in lage SES-wijken) meer inwoners uit tot gezond gedrag

Voelen meer inwoners zich mentaal en fysiek gezond

Hebben meer inwoners een gezonde leefstijl

Erbij
Horen

Ontmoeten meer inwoners elkaar in de buurt of directe leefomgeving

Voelen meer inwoners zich verbonden met elkaar en met de leefomgeving, ongeacht onderlinge verschillen

Kunnen inwoners naar behoefte zonder belemmeringen meedoen

Kansrijke omgeving voor het gezin

Vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid versterken we de handelingsvaardigheden van kwetsbare gezinnen door meer in te zetten op leren door te doen.

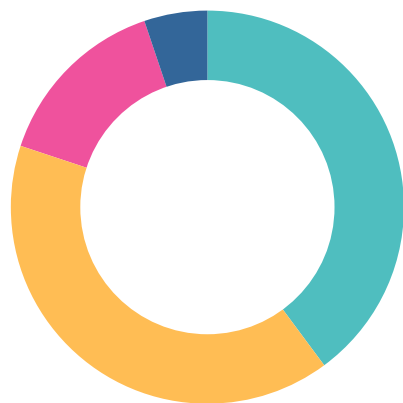
De ondersteuning is coachend en sluit aan bij waar het gezin behoefte aan heeft. Wij willen dat kinderen en jongeren zich in de eigen leefomgeving ontwikkelen en opgroeien. Deze omgeving willen we versterken in het kunnen omgaan met de diversiteit van onze jeugd.

“Ieder kind hoort thuis in onze samenleving”

Generatiearmoede en een stijgend aantal jongeren dat Jeugdhulp nodig heeft, vraagt om een holistische ondersteuning van het gezinssysteem. **Door actief te werken aan het vergroten van de handelingsvaardigheden, worden de gezinsleden minder afhankelijk van professionele ondersteuning.**

Door zowel ouders/verzorgers als kinderen op deze manier te ondersteunen werken we aan het doorbreken van generatiearmoede en vergroten we de kansen van onze jongeren om zich optimaal te ontwikkelen.

Bijdrage aan ambities

 Zeker Bestaan

 Goed Voelen

 Ertoe Doen

 Erbij horen

Focus inspanning

Ontwikkeling jeugd

We **stimuleren** de aanbevelingen van het ontwerp-team Jeugd en het preventieteam. Bij het ontwerp-team Jeugd ligt de focus op (onconventionele) oplossingen in de ondersteuning van onze jongeren. Bij het preventieteam ligt de focus op de integrale samenwerking van organisaties rondom onze jongeren. We **faciliteren** onderling contact onder jongeren waarin zij het gesprek aangaan over hun ontwikkeling. En we **stimuleren** jongeren zich in hun eigen omgeving optimaal te kunnen ontwikkelen.

Vergroten vaardigheden

We **faciliteren** de methodiek positieve gezondheid, waarmee gezinnen gecoacht worden bij het versterken van hun handelingsvaardigheden, zodat het gezin (en de individuele gezinsleden) gericht kan werken aan het vergroten van het vermogen om verbetering in hun eigen leven tot stand te brengen.

Effecten

- Jongeren ervaren meer invloed te hebben op hun eigen ontwikkeling
- Ouders voelen zich zelfverzekerder op het gebied van basisvaardigheden, financiën, gezondheid en opvoeding
- Lange(re) termijn: Minder jeugd maakt gebruik van jeugdzorg en minder jeugd groeit op in armoede

Inspanningen

A. Ontwikkeling jeugd: aanbevelingen Ontwerpteam uitvoeren, o.a.

- Preventieteam
- Jongerenpanel

B. Vergroten vaardigheden; basisvaardigheden, financiële vaardigheden, gezondheids- en opvoed-vaardigheden, o.a. via gezinshulp & -coach

C. IKC-vorming

D. HOPPA doorontwikkelen: Verbinden met Kansrijke Start en LEJA

E. Armoedepact: Aanbevelingen uitvoeren werkgroepen basis- vaardigheden, sport en gezondheid, vrijetijd, maaltijdvoorziening, kleding en voeding

F. Doorontwikkeling Sure!

G. Voorbereiden op Wet van school naar duurzaam werk

H. Aanpak schoolaanwezigheid

I. Aanpak EPA

Regisseren

Stimuleren

Faciliteren

Loslaten

Planning

2024

- A1 Vormgeven preventieteam jeugd
- A2 Inzet preventieregisseur evalueren
- A3 Werkconferentie van, voor en door jeugd
- A4 Jongerenpanel inrichten
- A5 Spreekuur op school door schoolconsulent inrichten
- A6 Themadag(en) ouder & kind organiseren op basis van behoefte-inventarisatie
- B1 Theater als middel voor jeugd om zich te uiten, voor (zelf)reflectie en talentontwikkeling
- B2 Plan gezinscoach opstellen voor vergroten vaardigheden
- B3 Training Kring vergroten (EKC) voor professionals
- C1 Voorbereidingen IKC-vorming treffen
- D1 HOPPA ouderbetrokkenheid vergroten
- D2 HOPPA dialoogsessies op VO starten
- D3 HOPPA doelgroep verbreden, met Kansrijke Start en LEJA
- E1 Aanbevelingen uit werkgroepen armoedepact overnemen
- F1 Evaluatie en plan van aanpak doorontwikkeling Sure!
- H1 Start EPA-aanpak
- G1 Integrale werkwijze & gegevensuitwisseling tussen OOV, Leerplicht en Doorstroompunt
- F2 Versterken samenwerking onderwijs, werk & inkomen, arbeidsmarkt en doorstroompunt

2025

- B4 Evaluatie gezinshulp
- B5 Gezinscoach starten
- B6 Plan Rolmodel voor de jeugd: bijv. doorbreken generatiearmoede
- C2 IKC-vorming
- C3 Bestaande IKC's inrichten als huiskamer
- F3 Uitvoering Wet van school naar duurzaam werk
- G2 Project aanpak schoolaanwezigheid (regionaal programma VSV 2025-2028)

2026

- B5 Koppelen gezinscoach aan gezinshulp
- D4 Borgen HOPPA als vaste interventie

Programma's projecten en beleid

- GALA:
Terugdringen gezondheidsachterstanden, versterken mentale weerbaarheid, gezonde leefstijl
- FRIZA:
Mentale gezondheid, Gezond opgroeien en leven
- HOPPA: gezin
- Kansrijke Start
- Nota's: Doorgaande leerlijn (o.a. Wet school naar duurzaam werk), Aanpak basisvaardigheden, Schulden, Minima & Armoede, EPA, Preventie & gezondheidsbeleid, Jeugd, Inburgering, Peuterplus, VVE, GOAB, OOV

Bijdrage aan maatschappelijke resultaten

Zeker
Bestaan

Hebben meer inwoners kennis en vaardigheden om met hun financiën om te gaan

Durven meer inwoners die moeite hebben met rondkomen eerder hulp te vragen en ontvangen vroegtijdig passende ondersteuning

Hebben minder inwoners geldzorgen en financiële problemen

Ertoe
Doen

Worden er meer kinderen geboren in, en groeien op in, een gezonde en veilige omgeving

Hebben alle kinderen en jongeren in Smallerland gelijke kansen om hun talenten en vaardigheden te ontwikkelen

Ronden meer jongeren een opleiding af (mbo 2, havo, vwo en hoger)

Zijn meer inwoners duurzaam aan het werk

Hebben meer inwoners een inkomen uit werk boven 130% bijstandsminimum

Goed
Voelen

Voelen meer inwoners zich mentaal en fysiek gezond

Hebben meer inwoners een gezonde leefstijl

Erbij
Horen

Kunnen inwoners naar behoefte zonder belemmeringen meedoen

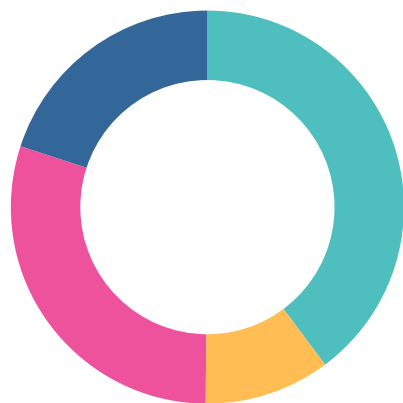

Toegankelijke dienstverlening aan inwoners

Inwoners hebben gemakkelijk toegang tot ondersteuning, weten informatie over deze ondersteuning goed te vinden en begrijpen deze informatie. Dit doen we door vanuit gelijkwaardigheid met onze inwoners in gesprek te gaan. Hierbij hebben we oog voor de diverse achtergronden van onze inwoners en voor de invloed van stress op het gedrag en handlingsvermogen van onze inwoners.

Verder maken we onze (digitale) dienstverlening eenvoudiger, zijn we aanwezig in de 'huiskamers' in onze wijken en dorpen en versterken we de samenwerking tussen betrokken professionals. **Als inwoners het contact met vrijwilligers en professionals als veilig en prettig ervaren, wordt de drempel om ondersteuning te vragen lager en zullen inwoners dit sneller doen.** Dit voorkomt dat problemen onnodig ingewikkeld en urgent worden.

Bijdrage aan ambities

 Zeker Bestaan

 Goed Voelen

 Ertoe Doen

 Erbij horen

Focus inspanning

Houding en gedrag

We **stimuleren** het toepassen van methodiek Positieve Gezondheid in het contact met de inwoner(s). Onze houding en gedrag is in het contact met de inwoner(s) oordeelvrij, stresssensitief, cultuursensitief en coachend.

Drempelloze toegang regelingen en ondersteuning

We **stimuleren** dat diverse minimaregelingen toegankelijker zijn door ze te koppelen aan een pas. Op deze pas worden vergoedingen en/of kortingsregelingen geplaatst waar onze minima gebruik van kunnen maken. We **stimuleren** een integrale, bereikbare en toegankelijke dienstverlening dichtbij de inwoner. Dit doen wij inclusief, zowel fysiek als digitaal.

Effecten

- Inwoners ervaren meer betrokkenheid van professionals en voelen zich meer gehoord en gezien
- Inwoners ervaren verbeterde, meer inclusieve en toegankelijke ondersteuning en dienstverlening
- Daling van het aantal ingewikkelde en urgente ondersteuningsvragen

Inspanningen

A. Houding en gedrag vanuit positieve gezondheid: oordeelvrij, stresssensitief, cultuursensitief en coachend

B. Drempelloze toegang waaronder regelingen en ondersteuning:

- Minimapas/ Drachtenpas
- Centraal punt financiële vragen
- Welzijn op Recept (koppeling met sport en cultuur)
- Gezamenlijk voorliggend spreekuur gezondheid & welzijn
- Meldpunt onbegrijpelijke zaken
- Koppeling met huiskamers: (in)formele ondersteuning in informele setting
- Communicatie naar inwoners standaard in B1

C. Armoedepact:

- Overgang 18-/18+ borgen

D. Digitale dienstverlening: kansen pakken rondom digitaal klantportaal, robotisering/ automatisering (AI), eHealth

E. Integrale samenwerking & ketenaanpak: o.a. Doorbraakteam

Planning

2024

- A1 Aanstellen aanjager Positieve Gezondheid
- A2 Trainingen organiseren over houding en gedrag vanuit positieve gezondheid: oordeelvrij, stresssensitief, cultuursensitief en coachend
- B1 Starten Welzijn op Recept
- B2 Integrale spreekuren gezondheid & welzijn opstarten en koppelen aan huiskamers
- B3 Start meldpunt onbegrijpelijke zaken
- B4 Onderzoek naar minimapas/ Drachtenpas
- B5 Centraal punt financiële vragen inrichten
- D1 Starten met digitaal klantportaal
- E1 Start Doorbraakteam

2025

- B6 Introductie minimapas/Drachtenpas
- B7 Centraal punt financiële vragen koppelen aan huiskamers
- C1 Armoedepact: overgang 18-/ 18+ borgen
- D2 Kansen uitbreiding digitaal klantportaal, AI en eHealth in kaart hebben

Programma's projecten en beleid

- Programma Omgeving: Stad Drachten, Levendige Wijken en Dorpen
- Programma's GOED (externe dienstverlening) & Klaar voor de toekomst (interne dienstverlening)
- Samenwerking met Communicatie gericht op taalniveau B1
- FRIZA: Gezond ouder worden, Gezond opgroeien en leven
- GALA: Terugdringen van gezondheidsachterstanden, Gezonde fysieke leefomgeving, Versterken sociale basis, Vitaal ouder worden, regionale preventie infrastructuur
- Armoedepact: Werkgroepen Energiearmoede en Instrumentenkoffer
- Hoppa: vrije tijd & vriendenkring
- Woonzorgvisie
- Nota's: Kapitaalgoederen, Openbare Ruimte, Mobiliteit, Klimaatadaptatie, IHP onderwijs, EPA, Preventie & gezondheidsbeleid, Sport- en speelbeleid (BVO-model en SamenSpeelAkkoord), Woonvisie, brede aanpak dakloosheid

 Registeren

 Stimuleren

 Faciliteren

 Loslaten

Bijdrage aan maatschappelijke resultaten

Zeker
Bestaan

Durven meer inwoners die moeite hebben met rondkomen eerder hulp te vragen en ontvangen vroegtijdig passende ondersteuning

Hebben minder inwoners geldzorgen en financiële problemen

Ertoe
Doen

Hebben alle kinderen en jongeren in Smallingerland gelijke kansen om hun talenten en vaardigheden te ontwikkelen

Goed
Voelen

Worden er meer kinderen geboren in, en groeien op in, een gezonde en veilige omgeving

Ronden meer jongeren een opleiding af (mbo 2, havo, vwo en hoger)

Voelen meer inwoners zich mentaal en fysiek gezond

Hebben meer inwoners een gezonde leefstijl

Erbij
Horen

Kunnen inwoners naar behoefte zonder belemmeringen meedoen

Op de werkvloer

Met een krimpend aandeel beroepsbevolking wordt het belangrijker om zoveel mogelijk arbeidspotentieel te benutten. Dit vermindert de behoefte van bedrijven aan personeel en de afhankelijkheid van arbeidsmigranten en geeft onze inwoners meer kansen om naar vermogen te werken en daarmee hun inkomen te verhogen.

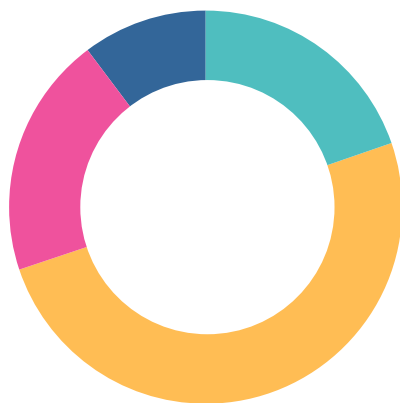
De bijstandspopulatie kent in toenemende mate een grotere problematiek, waardoor uitstroom naar werk steeds arbeidsintensiever en langduriger wordt.

We leggen de focus op meer persoonlijk contact en op de uitstroom van jongeren tot 27 jaar en statushouders. Door nog meer in te zetten op inclusief ondernemen en hierbij onze werkgevers én uitkeringsgerechtigden de juiste ondersteuning te bieden, wordt de stap naar werk kleiner.

Door ondersteuning op de werkvloer te blijven bieden, krijgen inwoners meer kansen hun talenten en vaardigheden te ontwikkelen en blijven meer inwoners duurzaam inzetbaar.

De economie in Smallingerland biedt voldoende (werk) gelegenheid om hier gezamenlijk invulling aan te geven. Aan de ene kant is een divers banenaanbod nodig, aan de andere kant moedigen wij werkgevers aan gebruik te maken van onze werkzoekenden.

Bijdrage aan ambities

 Zeker Bestaan

 Goed Voelen

 Ertoe Doen

 Erbij horen

Focus inspanning

Werkfit-traject kantelen

We **stimuleren** de mogelijkheden om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt werkfit te maken. Dit doen wij door in te zetten op het ontdekken van motivatie en het nakomen van afspraken.

Daarbij **stimuleren** wij dat bij voldoende motivatie en dagstructuur eerder naar een werksetting bewogen wordt. Onder andere vrijwilligerswerk en diverse stages kunnen hiervoor een opstap bieden.

Op de werkvloer gebeurt het

We **stimuleren** het werken met jobcoaches, taalcoaches en aangepaste taken (jobcarving), waardoor inwoners sneller in het werkproces aan de slag gaan. We versterken de samenwerking met het bedrijfsleven, onder andere met bedrijven die aangesloten zijn bij Smallingerland Inclusief.

Effecten

- Het bedrijfsleven maakt meer gebruik op de werkvloer van jobcoaches, taalcoaches en aangepaste taken (jobcarving)
- Meer bedrijven sluiten aan bij Smallingerland Inclusief
- Lange(re) termijn: Minder inwoners zitten in een langdurige uitkeringssituatie

Inspanningen

A. Werkfit traject kantelen

- **Kansen rondom re-integratie vrijwilligerswerk / maatschappelijke inzet als opstap**
- **Meer inzetten op NT1 taaltrajecten**

B. Op de werkvloer gebeurt het

- **Jobcoaching en taalcoaching**
- **Prikkelarme werkplekken**
- **Duale trajecten voor statushouders**
- **Ondersteuning op maat aan werkgevers**
- **Jobcarving stimuleren**
- **Simpel switchen**
- **Basisbanen inrichten**

C. Samenwerking verstevigen

- **Sure!:** samenwerking versterken onderwijs, arbeidsmarkt & doorstroompunt
- **Borgen Human Capital agenda & Smallerland Inclusief**
- **Matchteam Werk:** focus op inburgeraars

D. Stagemogelijkheden vergroten

- **Snuffelstages, taalstages, meeloopstages als opstap voor studie, werk of ander vervolg**

 Regisseren

 Stimuleren

 Faciliteren

 Loslaten

Planning

2024

- A1 Kantelen werkfit traject
- A2 Instroom NT1 taaltrajecten vergroten
- A3 Voorbereiding aanbesteding re-integratie: uitbreiden van jobcoaching en taalcoaching
- B1 Start Basisbanen voorbereiden
- B2 Actief aanbieden van klantprofiel bij werkgevers-talentenkrant + Zaak voor talent-app
- B3 Starten met taalstages, snuffelstages, meeloopstages en jobcarving
- C1 Aanjager Inclusie koppelen met Smallerland Inclusief
- C2 Certificeringstrajecten voor statushouders bij Caparis
- C3 Vergroten afname cultuursensitieve testen
- C4 Training signaleren laaggeletterdheid/ basisvaardigheden

2025

- B4 Aanstellen jobcoach(es) en taalcoach(es)
- B5 Start 10 basisbanen
- C5 Borging Human Capital Agenda
- D1 10 taalstageplekken bij gemeentelijke organisatie
- D2 10 taalstageplekken bij partners sociale koers
- D3 Opstarten snuffelstages en meeloopstages

Programma's projecten en beleid

- **FRIZA:** Arbeidsmarkt
- **GALA:** Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis, versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- **Human Capital Agenda/ Smallerland Inclusief**
- **Nota's:** Participatie & re-integratie (incl. participatiewet in balans), Inburgering, aanpak basisvaardigheden

Bijdrage aan maatschappelijke resultaten

Zeker
Bestaan

Hebben minder inwoners geldzorgen en financiële problemen

Ertoe
Doen

Zijn meer inwoners duurzaam aan het werk

Hebben meer mensen een betekenisvolle invulling van hun dag

Hebben meer inwoners een inkomen uit werk boven 130% bijstandsmimum

Goed
Voelen

Voelen meer inwoners zich mentaal en fysiek gezond

Erbij
Horen

Voelen meer inwoners zich verbonden met elkaar en met de leefomgeving, ongeacht onderlinge verschillen

Kunnen inwoners naar behoefte zonder belemmeringen meedoen

Bijlagen

Definities

Algemeen

FRIZA

[Regioplan Friesland \(2023\)](#)

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg en ondersteuning.

Brede SPUK/ GALA

[GALA, Sportakkoord II en brede SPUK](#)

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Sportakkoord II bieden het fundament voor samenhangend gezondheidsbeleid.

Definities

Krachtige Mienskip in wijken en dorpen

GEM

[GEM | De Nieuwe GGZ](#)

GEM (Ecosysteem Mentale Gezondheid) houdt zich sinds 2020 bezig met de uitdaging om de visie op psychisch lijden vanuit De Nieuwe ggz in co-creatie te bewijzen, organiseren en financieren.

Mienskip

Mienskip is de onderlinge verbondenheid die wordt ingezet om de gemeenschap te beschermen.

WMO

[Wet maatschappelijke ondersteuning \(Wmo\)](#)

Deze wet is bedoeld voor mensen die hulp nodig hebben bij het zelfstandig thuis wonen en het ontmoeten van anderen. Maar ook voor de ondersteuning van mantelzorgers, om overbelasting te voorkomen.

Treft 't

Overleg tussen diverse samenwerkingspartners in een gebied. Naar aanleiding van de overleggen ontstaan er acties en samenwerkingen tussen de verschillende partijen in de wijk.

Re-ablement

[Reable Nederland](#)

Reablement is een manier van werken waarmee hulpverleners ouderen helpen hun eigen leven te leiden. Zoals ze dat zelf willen.

MDT

[Maatschappelijke diensttijd \(MDT\)](#)

Tijdens de maatschappelijke diensttijd (MDT) zetten jongeren tussen de 12 en 30 jaar zich vrijwillig in voor een ander. Hierbij kunnen ze hun talenten ontdekken en ontmoeten ze andere mensen.

ABCD methode

[ABCD](#)

Asset Based Community Development (ABCD) is het proces dat mensen samenbrengt om in hun buurt, wijk of dorp zelf en samen verandering teweeg te brengen. Werken vanuit ABCD is duurzaam werken aan sterke en verbonden buurtgemeenschappen.

HOPPA (OKO)

[HOPPA](#)

HOPPA! is een preventieprogramma, dat werkt aan gezonde en gelukkige jongeren. De aanpak wordt door de gemeente Smalingerland uitgevoerd in samenwerking met jongeren, ouders, onderwijs en lokale partners die betrokken zijn bij opgroeiende jeugd. Het preventieprogramma heet Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)- en is gebaseerd op de werkwijze van het IJslands preventiemodel.

IKC

Een Integraal Kind Centrum (IKC) is een organisatie voor kinderen van nul tot dertien jaar, waar onderwijs, opvang en welzijnsactiviteiten zijn samengevoegd.

EPA

[Ernstige Psychische Aandoeningen \(EPA\)](#)

De term 'ernstig' heeft mede betrekking op de bijkomende beperkingen op meerdere levensgebieden die mensen ervaren. De groep mensen met ernstige psychische aandoeningen is heel divers.

Definities

Stad Drachten, wijken en dorpen: woonomgeving voor het leven

BVO- model

[BVO model - kenniscentrum sport en bewegen](#)

Het BVO-model bestaat uit: Hardware (fysieke leefomgeving), Software (georganiseerd aanbod en ondersteuning) en Orgware (beheer, organisatie en samenwerking)

Flexwoningen

[Flexwoning](#)

Een flexwoning is doorgaans een flexibele, kleine woning die bedoeld is voor mensen die snel huisvesting nodig hebben.

Onconventioneel wonen

Soms kunnen mensen met verward gedrag vanwege hun 'bijzondere' levensstijl niet in een (woon-)buurt wonen. Zij veroorzaken te veel overlast en onrust voor anderen. Zelf willen ze vaak ook met rust gelaten worden. Voor deze mensen zijn onconventionele woonoplossingen nodig.

Kamers met Aandacht

[Kamers met Aandacht](#)

Kamers met Aandacht is een woonoplossing voor jongeren van 18 tot 23 jaar. Het gaat om jongeren die een zorgorganisatie verlaten en niet thuis, maar ook nog niet helemaal zelfstandig kunnen wonen.

ASM-model

[Athletic Skills Model \(ASM\)](#)

Het Athletic Skills Model is een model waarbij inwoners met behulp van een concentrische werkwijze worden op- /begeleid tot veelzijdige bewegens. Het ASM-model nodigt uit tot ontmoeten en bewegen voor onderwijs en de buurt, inclusief, voor jong en oud

Definities

Kansrijke omgeving voor het gezin

EKC

[Eigen Kracht Conferentie](#)

Eigen Kracht-conferenties zijn voor individuen en families, als herstel nodig is, bij leervragen en voor een groep, wijk of buurt. Al deze varianten gaan uit van dezelfde principes: een plan maken met betrokkenen, waarbij de regie in handen blijft van de persoon of personen om wie het gaat.

Sure!

[SURE! \(voorheen activeringscentrum\)](#)

Vanuit SURE (Samenwerken, Uitzoeken, Re-integratie en Educatie.) werken we integraal samen vanuit Team Naar Werk en Na(ar) School. Samen met onze ketenpartners willen we jongeren zonder startkwalificatie en/of met een uitkering begeleiding bieden die past bij hun behoefte, zodat zij zich gezien en gehoord voelen en uiteindelijk duurzaam participeren binnen de samenleving

LEJA

[LEJA \(Gelijke Kansen Alliantie\)](#)

Lokaal Educatieve Jeugd Agenda

Kansrijke Start

[Kansrijke Start](#)

Op het fundament van de eerste 1000 dagen, vanaf 10 maanden voor de geboorte tot ongeveer 2 jaar, bouwen we de rest van ons leven verder. De omgeving waarin een kind wordt geboren, groeit en zich ontwikkelt in de eerste 1000 dagen, bepaalt in grote mate de kansen voor later. Door nu te investeren in een goede, kansrijke start voor elk kind, bouwen we aan een gezonde generatie in de maatschappij van morgen

OOV

[Openbare orde en veiligheid \(OOV\)](#)

Openbare orde en veiligheid valt rechtstreeks onder de burgemeester. Wij werken vanuit de prioriteiten sociale veiligheid, jeugdoverlast en ondermijning

Doorstroompunt

[Doorstroompunt](#)

In Doorstroompunt-regio's werken scholen en gemeenten samen om te voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan.

VVE

[Voor- en vroegschoolse educatie \(VVE\)](#)

Voor- en vroegschoolse educatie is er voor het vergroten van onderwijskansen van kinderen. Het gaat om kinderen tussen 2,5 en 6 jaar die risico lopen op een onderwijsachterstand

GOAB

[Onderwijsachterstandenbeleid](#)

Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid

Voor- en vroegschoolse educatie is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB), waar in diverse onderwijsvoorranggebieden al sinds de jaren zeventig programma's uitgevoerd werden, om de ontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren.

Definities

Toegankelijk dienstverlening aan inwoners

Positieve Gezondheid

[Positieve Gezondheid](#)

Positieve Gezondheid is een bredere kijk op gezondheid, uitgewerkt in zes dimensies. Met die bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren.

Welzijn op Recept

[Welzijn op recept](#)

Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten. In plaats van het 'traditionele pilletje' voor te schrijven, verwijst de huisarts deze patiënten door naar een welzijnscoach

AI

[Artificiële Intelligentie \(AI\)](#)

Artificiële intelligentie (of kunstmatige intelligentie) is de mogelijkheid van een machine om mensachtige vaardigheden te vertonen - zoals redeneren, leren, plannen en creativiteit.

eHealth

[E-health](#)

Een slimme app die helpt de conditie te verbeteren, een online afspraak bij de huisarts of digitale hulpmiddelen waardoor mensen langer thuis kunnen wonen

Doorbraakteam

[Doorbraakmethode](#)

Voor meer dan honderdduizend huishoudens in Nederland met meerdere problemen, werkt onze verzorgingsstaat vaak onbedoeld belemmerend, in plaats van helpend. Soms is een uitzondering op de regel nodig: een doorbraak. De Doorbraakmethode geeft professionals instrumenten om het maken van die uitzondering makkelijker, beter en goedkoper te maken.

Definities

Op de werkvloer

Jobcarving

[Jobcarving](#)

Jobcarving is het afsplitsen van taken of werkzaamheden van bestaande functies om die vervolgens samen te voegen tot een nieuwe duurzame functie. Het creëren van een passende functie voor één of meerdere personen. Veelal voor iemand die om wat voor reden dan ook uit het arbeidsproces is gevallen, en die (opnieuw) wil deelnemen aan het arbeidsproces

Basisbanen

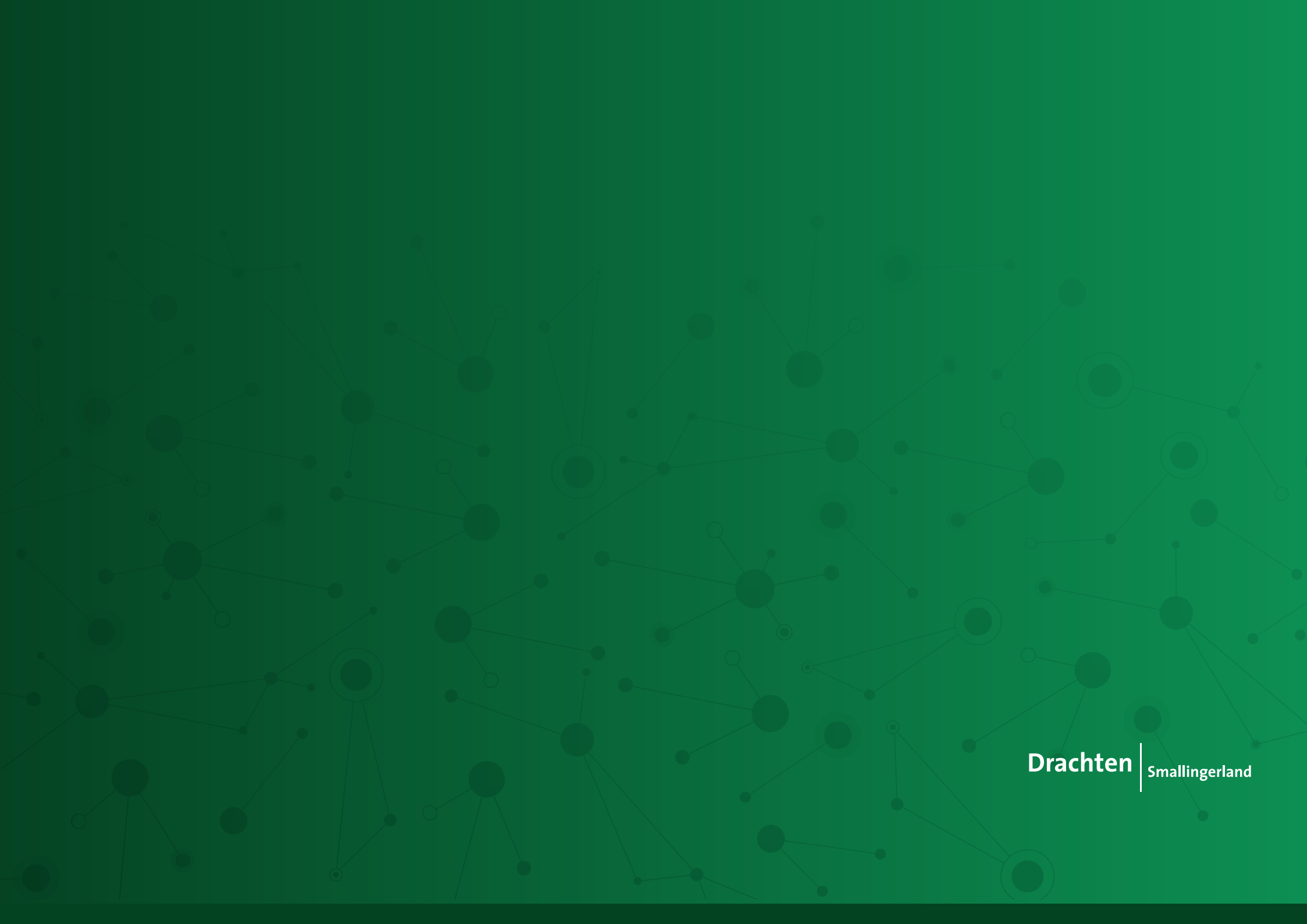
[Basisbanen](#)

Basisbanen zijn; niet-reguliere, betaalde werkvormen voor mensen in de bijstand. Het gaat om mensen die naar verwachting geen baan op de reguliere arbeidsmarkt kunnen krijgen, maar die ook geen deel uitmaken van de doelgroep beschut werk.

Human Capital agenda en Smallerland Inclusief

[Smallerland inclusief](#)

De Human Capital Agenda is gericht op om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen. Deze agenda heeft een focus op de beschikbaarheid van personeel, de wendbaarheid van personeel en een inclusieve arbeidsmarkt.

Drachten | Smallerland